

Rig og berømt

af Bent Haller

Martin ville gerne være rig og berømt, det var faktisk det eneste, han havde lyst til, han ville hverken være lastbilchauffør som sin far, eller pædagog som sin mor, de var hverken rige eller berømte. Faktisk var der ikke andre end Martin, der kendte dem, og nu var det ikke ligefrem sådan, at han klappede i hænderne og råbte et begejstret hurra, hver gang de viste sig, eller kunne finde på at lave en rytterstatue af dem.

Det var sådan, at han af og til ligefrem kunne bebrejde sine forældre, at de aldrig var blevet hverken rige eller berømte. De havde det ikke i sig. Det værste var næsten, at de åbenbart var ligeglade. Far elskede simpelthen at køre i lastbil fra morgen til aften, selv om han tit blev så træt, at han sad og faldt i søvn ved rattet. Når han kørte en af sine langture, skulle mor altid ringe til ham ved ellevetiden om aftenen for at holde ham vågen. De var surt tjent de penge, det indrømmede han selv, det var knapt, de kunne få det hele til at løbe rundt, men idioten kunne altså ikke tænke sig at lave andet.

Mor var ikke et hak bedre, hun gik somme tider og brokkede sig og sagde: - Og det her spilder man sit liv med, kævl fra morgen til aften. Og man får hverken tak eller en ordentlig hyre.

Alligevel kunne hun ikke tænke sig andet end at være pædagog, selv om hun ikke havde en ordentlig kjole i klædeskabet, så hun kunne se nogenlunde ud til kusine Mettes konfirmation.

Martin ville gerne være stolt af sine forældre, men det var ikke meget galt, at han skammede sig lidt over dem.

Martin interesserede sig meget for rige og berømte mennesker. En dag så han en udsendelse i fjernsynet, der handlede om en pige på syv år. Hun kunne spille klaver. Martin ville også gerne spille klaver, men det var der selvfølgelig ikke råd til. Derfor måtte han lave et klaver selv, en papkasse med tegnede tangenter, men det var bare en leg, og det skulle være alvor. Hold da op, hvor den pige kunne spille, Beethoven og Mozart, man sagde om hende, at hun engang ville blive verdensberømt. Mens hun spillede på livet løs, kom Martin tilfældigvis til at se på sine egne fingre, der spillede på det usynlige klaver. Sært var det, hans fingerspidser var blevet grønne, græsgrønne. Han blev temmelig forskrækket, men han kunne ikke vaske den grønne farve af ude på badeværelset, uanset hvor meget han gned dem med sæbe.

Da hans mor kom hjem fra arbejde, træt og udslidt som et gammelt æsel med rynker på halen, sagde hun: - Sikke grønne fingre du har, Martin. Du skal se, du bliver nok gartner.

- Det skal du ikke regne med, sagde Martin, for var der noget, han ikke ville være, så var det gartner. Hvem har nogensinde hørt om en rig og verdensberømt gartner? →

En aften skulle Martin til fodboldkamp. Hans kammerat Lasse spillede på drengeholdet, og de vandt næsten alle deres kampe. Lasse var ualmindelig god til at spille fodbold, man sagde, at han havde talent. Martin ville også gerne spille fodbold, men han havde svært ved at ramme bolden med vristen, det blev altid til lutter tåhylere. Men Lasse var god. Det var, fordi hans far øvede med ham hele tiden.

Martins far kunne ikke fordrage fodbold, han ville hellere se motorløb i fjernsynet, han så ikke engang Danmarks landskampe. Var det så sært, hvis Martin var fummelfo-

det?

Martin var oppe på stadion, da Lasses hold skulle spille kamp mod Nørresundby. Lasses forældre var på tribunen. De var så stolte af deres dreng. Martin kunne også godt tænke sig, at hans mor og far var stolte over ham, men han havde ikke arvet talent for noget som helst.

Det blev en utrolig spændende kamp, folk heppede på Lasse. Lasse fik bolden på midten, men da der ikke var nogen at afleveré til, løb han direkte mod fjendens mål. Han snød to modspillere, og så ramte han bolden rent med vristen.

Publikum sukkede, hænderne røg i vejret, bolden sejlede over målmanden og ind i det højre hjørne. Folk brølede som gale, Lasses far sprang over hegnet og løb ud og omfavnede målscoreren.

Manden ved siden af Martin sagde begejstret til sin søn:

- Du skal se, Lasse bliver en verdensberømt fodboldspiller engang.

Martin var ganske enig, inderst inde, men han forstod ikke, hvorfor han fik det så dårligt. Det var lidt som at have kvalme efter et flødebolleorgie.

Det grønne på hans fingerspidser havde bredt sig til hele hånden. Han stak forfærdet hænderne i lommen, bange for at nogen skulle se det, og så løb han hjem.

Hans far var hjemme og lå på sofaen og slappede af, da han kom stormende ind. Han holdt sine grønne hænder frem, knaldgrønne var de, som nyslået forårsgræs.

- Hold da op, sagde far søvnigt, jeg skal love for, at du har haft fingrene i fedtefa-

det.

- De er helt grønne, stammede Martin.

- Ja, jeg er ikke blind, gå ud og vask de hænder.

Men Martin kunne ikke vaske det grønne af, simpelthen ikke, han brugte neglebørsten, indtil hænderne rødmede under den grønne farve, som ikke ville gå af.

Mor og far blev derfor enige om, at de hellere måtte gå til lægen med ham. Det så faktisk ud, som om Martin havde grønne, gennemsigtige handsker på. Men lægen mente, det var noget, der ville gå over af sig selv.

- Du er en sund og rask dreng, sagde han.

- Ja, en rigtig grønskolling, sagde far og satte sig op i sin lastbil.

Men det blev værre endnu. Selv om lægen sagde, at han var sund og rask, så →

troede Martin ikke på det. Han måtte være syg, ja, han kunne mærke, at han var syg, somme tider så syg, at han løb ud på toilettet og brækkede sig. Som dengang hvor han på Internettet læste om en tiårs dreng, der havde opfundet en metode, så man via sit armbåndsur kunne måle vindens hastighed og Jordens omdrejningstal. Drengen havde solgt sin opfindelse til det amerikanske forsvarsministerium for seksten millioner dollars.

Der var et billede af drengen, som så ganske almindelig dum ud. Det var ved den lejlighed, Martin blev stensikker på, at han var alvorligt syg, for det grønne bredte sig fra hænderne op over armene til skulderen. Det var en slags pest. Han blev så bange, at han næsten ikke vidste, hvor han skulle gøre af sig selv, derfor gik han sig en lang tur i by og omegn.

Derude i omegnen var skov, mark og grøftekant grøn, så grøn, at han næsten faldt i et med omgivelserne. Det var lige før, han kom til at hade farven grøn. Det var også derfor, han havde taget en knaldrød vindjakke på og et citrongult halstørklæde.

På den store parkeringsplads nede ved søen var man ved at stille et kæmpestort cirkustelt op, det var det berømte Cirkus Maximus, her var elefanter, løver i bur og lopper i en æske, så spændende var det, at Martin næsten glemte sine kvaler. Et orkester sad og øvede i græsset, mens en pige var ved at træne med sine hvide heste. De løb rundt og rundt, mens hun stod i midten og knaldede med en lang pisk. Men det, der fangede hans opmærksomhed mest, var en meget smuk cirkusprinsesse i hvidt strutskørt. Hun var ved at øve et eller andet nummer sammen med sin far. Faren var helt i sort, og nu stillede han sig op ad en hvid trævæg. Han spredte arme og ben ud til siden og råbte et eller andet til den lille pige. Hun gik hen til et bord, hvorpå der lå en masse lange knive.

Martin for sammen, da en tung hånd lagde sig på hans skulder. Han løftede hovedet og så ind i en klovnns grinende ansigt. Nej, han grinede ikke, det var kun den maledede mund, der fik det til at se sådan ud.

- Det er den verdensberømte cirkusprinsesse Erina Romanof fra Rusland, hviskede klovnens og lagde en finger på læben. Nu skal du bare se, og det ganske gratis.

Den lille pige, der ikke engang var så stor som Martin, fik nu en sort sæk trukket over hovedet, og så begyndte hun at kaste knive efter sin far. Hun sigtede ikke, det kunne hun ikke, hun tog bare kniv efter kniv, de susede gennem luften, og det så ud, som om de alle sammen havde retning mod farens hjerte. Tyve, tredive knive var der måske, det hele gik så hurtigt, at man ikke kunne nå at tælle, hvor mange kast der var. Da pigen hev sækken af hovedet, trådte faren to skridt frem, og omridset af hans krop kunne ses på væggen, skabt af disse dødsensfarlige knive.

- Det er aldrig før set i verden, sagde klovnens, gå ud og spred nyheden i byen, folk skal se det med deres egne øjne, ellers vil de ikke tro på det.

Martin var virkelig syg nu, han måtte gå i seng, for nu var han ikke bare grøn →

over hele kroppen, også i ansigtet, og det var det værste. Han kunne umuligt vise sig nogen steder nu. Men faktisk kunne han ikke tillade sig alle disse beklagelser. Han opnåede nemlig, hvad han så brændende havde ønsket. Overalt blev han peget ud, man lo og undrede sig eller blev forfærdet, og han blev kendt som Den grønne dreng. Han blev vist frem på film og i fjernsynsshow. Berømt blev han altså.

Om han også blev rig, vides ikke.

(2002)

Læs novellen *Rig og berømt*

- Hvad handler novellen om, hvis vi læser på linjerne og tager ordene bogstaveligt?

- Lav en personkarakteristik af drengen, Martin.

Stil to spørgsmål, som I kan finde svar på i teksten, og besvar dem.

- Hvad betyder det, at Martin bliver grøn? Nu skal der læses mellem linjerne.
- Find tre forhold i teksten, som du synes, det er vigtigst at få svar på for at forstå teksten rigtigt.
- Formuler de tre forhold som spørgsmål.
- Drøft jeres spørgsmål, og begrund, hvilke der er de vigtigste at få svar på.

- Svar på spørgsmålene, og diskuter svarene.

- Kan I blive enige om novellens budskab?

- Hvad tænker I om novellens budskab? Så skal der læses bag linjerne.

BENT HALLER

Bent Haller er født ved Bangsbo strand ved Frederikshavn den 5. juni 1946. Han har skrevet over 50 bøger, fortrinsvis romaner og noveller for børn og unge. Haller har modtaget flere priser, blandt andet Kulturministeriets Børnebogspris i 1978 for bogen *Indianeren*. I 1970'erne skabte Bent Hallers bøger debat om, hvad en børnebog kan indeholde. Aviser og nogle politikere kritiserede hans bøger voldsomt, og flere biblioteker ville ikke indkøbe og udlåne dem.